

Kansalaisaloite kannabiksen käytön rangaistavuuden poistamiseksi

KAA 5/2020

Lisäselvitys

Vastauksia valiokunnan jäsenten kuulemistilaisuudessa esittämiin kysymyksiin, sekä muiden asiantuntijoiden lausuntoihin tai asiakokonaisuuteen liittyviä huomioita.

Sisällysluettelo

Rekisterimerkintä ja sen vaikutukset	1
Asenteet, alaikäiset ja valistustyö	1
Tarpeeton hoito vie resursseja hoitoa tarvitsevilta	2
Kokemukset muista maista	3
Kannabismarkkinoiden arvo ja järjestäytynyt rikollisuus	4
Dekriminalisointi vähentää kannabiskauppaa ja sen haittoja	4
Esteet lääkekannabiksen hyödyntämiselle	6
Laillinen kannabisyrittäjäyys vähentää haittoja	6
Lähteet	7

Rekisterimerkintä ja sen vaikutukset

Poliisiasiain tietojärjestelmään (Patja) merkitään kaikki käyttörikokset, riippumatta siitä seuraako niistä sakko, huomautus, puhuttelu vai hoitoonohjaus. Käyttörikosmerkintä säilyy poliisiasiain tietojärjestelmässä viisi vuotta, jonka jälkeen merkinnät siirretään arkistojärjestelmään. Ei ole tietoa, kauanko merkinnät säilyvät arkistossa. [1]

Poliisiasiain tietojärjestelmän tietoja käytetään muun muassa turvallisuus selvityksissä työtä tai opiskelupaikkaa hakiessa, tai huoltajusasioiden selvittämisessä. Vastuu luovutettujen tietojen seuraamuksista on selvitystä pyytävällä osapuolella siten, että se päättää miten luovutetut tiedot vaikuttavat lopputulokseen. Pääsääntöisesti yksikin merkintä estää haetun työ- tai opiskelupaikan saamisen.

Lehtitietojen mukaan myös jo Patjasta poistettuja tietoja voidaan arkistosta luovuttaa eteenpäin [2]. Poliisihallitus on kertonut, että arkistossa tiedot voivat säilyä hyvinkin pitkään, mutta selvyyttä siihen, kuinka kauan tai millä perusteella ne sieltä poistetaan, ei ole tiedossa.

Kuten THL:n tutkija Pekka Hakkarainen kuulemistilaisuudessa vastausvuorollaan ilmaisi, THL oli pyrkinyt selvittämään olisiko mahdollista jättää kirjaamatta merkinnät lievimpien huumausainerikosten osalta. Poliisihallitus oli tuolloin todennut, että merkintöjä tarvitaan, jotta voidaan seurata poliisin toimintaa. Tilastointia varten poliisilla on kuitenkin käytössään toinen järjestelmä, PolStat.

Mietinnössään valiokunnan tulisi selvittää kuinka moni merkintä koskee vain kannabiksen käyttökosta tai pienimuotoista, henkilökohtaiseen tarpeeseen tarkoitettua kasvatusrikosta. Lisäksi päihde- ja sosiaalialan asiantuntijalausuntojen perusteella tulisi selvittää, millaisia vaikutuksia rekisterimerkinnällä on henkilöiden työllistymiseen tai asenteisiin yhteiskuntaa kohtaan.

Asenteet, alaikäiset ja valistustyö

Kannabis normalisoituu uutisoinnin ja tiedejulkaisujen lisäksi erityisesti televisioviihteen kautta. Etenkin nuoria kiinnostavat TV-sarjat, kuten South Park, American Dad, Family Guy, 70's Show ja satunnaisemmin Simpsonit viestivät kannabiksesta myönteisesti. Ohjelmissa esitetyt tilanteet heijastavat Yhdysvaltojen toteutunutta lainsäädäntöä ja sen muovaamaa kulttuuria viihteellisesti, mikä normalisoi kannabiksen käyttöä sekä siihen liittyvää laillista liiketoimintaa. Koska nämä ohjelmat eivät ole tarkoitettu huumeiden haitoista valistamiseen, niistä pääosin puuttuu myös kaikki todelliset valistukselliset elementit.

Valtion toteuttaessa täyskieltoon pohjautuvaa viestintää näitä viihdeohjelmia seuraavat nuoret joutuvat tulkitsemaan ristiriitaista viestintää. Huumevalistuksessa niputetaan kaikki huumeet yhteen, vältetään käsittelemästä kannabiksen hyötyjä ja ilmoitetaan keskeisimmäksi satunnaisen kannabiskokeilun haitaksi tulevaisuuteen vaikuttava merkintä poliisin rekistereissä. Tulkitsijan on tällöin helppo todeta yhteiskunnan motiivin huumevalistukselle olevan käytön ehkäiseminen kaikin keinoin, eikä varsinaisesti kannabiksen käytön todelliset haitat. Tämä heikentää merkittävästi

valistustyön uskottavuutta myös muiden, hengenvaarallisten huumeiden osalta, edistää ihannoitua kannabismyönteisiä alakulttuureja kohtaan, sekä antaa nuorelle syyn vastustaa "valehtelevaa valtiota".

Koska kannabis eroaa vaikutuksiltaan, haitoiltaan ja muilla tavoin merkittävästi muista huumausaineista, se tulisi lainsäädännön lisäksi myös viestinnän tasolla erottaa muista huumausaineista.

Paras tapa ehkäistä alaikäisenä tapahtuvaa kannabiksen kokeilua on viestiä, että jos sitä välttämättä haluaa kokeilla, niin tulee odottaa vähintään täysi-ikäisyyttä, ja sittenkin muistaa ne vaarat sekä turvalliset käyttötavat ja -olosuhteet. Ensikokeilujen siirtäminen muutamallakin vuodelle eteenpäin tarkoittaa, että nuori on saanut tuon ajan kasvattaa henkisiä kykyjään ja tuntemusta aiheesta, ja on siten valmiimpi välttämään mahdolliset vaarat. Merkittävintä on, että aikuisten kannabiksen käytön normalisointi vie kasvupohjan muulta kannabikseen liittyvältä rikollisen elämäntavan ihannoinnilta.

On ymmärrettävää, että vanhempina olemme huolissamme lapsistamme ja tehtävämme todellakin on suojella heitä. Samalla tehtävänä on myös antaa heille ohjenuoria aikuisuuteen, jotka suojelisivat heitä vaaroilta myös sitten kun emme enää voi heitä vartioida.

Nykyinen nuorille suunnattu huumevalistus perustuu täyskieltoon, mikä haittaa kannabikseen liittyvien ilmiöiden sekä muiden, vaarallisten huumeiden haittoista valistamista. Se ei pyri tarjoamaan työkaluja, joiden avulla haittoja voisi vähentää, sillä koetaan, että sellainen viestintä kannustaisi käyttämään kannabista. Esimerkiksi:

1) Kun valistuksellinen viesti on "Kannabiksen käyttäminen aiheuttaa hengitystieaurioita, sillä siinä on enemmän tervaa kuin tupakassa ja vielä pahempi jos se on sekoitettu tupakkaan", haittoja vähentävä viesti olisi "Jos nautit kannabista, älä nauti sitä polttamalla vaan höyrystämällä. Tällä tavalla välttyt tupakan haitoilta, eikä tervakertymä ole lähellekään yhtä suuri."

2) Kun valistuksellinen viesti on "Kannabiksen ostaminenkin on vaarallista, rahat saatetaan viedä tai saatatte joutua väkivallan uhriksi", haittoja vähentävä viesti olisi "Jos nyt on jostain syystä pakko ostaa sitä kannabista, niin älkää liikkuko isojen rahojen kanssa, jotta ette tulisi ryöstetyksi, ja jos hinta on yli 15 euroa grammalta, niin teitä riistetään".

Tarpeeton hoito vie resursseja hoitoa tarvitsevilta

Kannabista tulisi kohdella yhteiskunnassa kuten alkoholia, tupakkaa tai seksiä, eli sallivan linjan ohessa valistetaan vaaroista ja pidetään huoli, että tarvittavat suojautumisvälineet ja luottamuksellinen terveydenhoito on aina saatavilla.

Nykyinen tilanne on, että kannabiksen käytöstä kiinnijääminen poliisille tai sen käytön myöntäminen lääkärille tai sosiaaliviranomaisille johtaa muiden seurauksien lisäksi terveydenhuollon päihderiippuvuusselvitykseen. Jos henkilö todetaan selvityksessä päihderiippuvaiseksi, hänet ohjataan päihdehoitoon. Jos kyse on pelkästään kannabiksen käytöstä, eikä henkilöllä ole muita elämäntaloudellisia ongelmia, riippuvuusselvitys ja hoito koetaan ihmisarvoa vähentäväksi.

Lisäksi, jos henkilö käyttää kannabista säännöllisesti lääkinnällisin perustein, hänen antamansa huumausainetestinäytteet ovat väistämättä positiivisia kannabiksen vaikuttaville aineille ja siten hänet merkitään päihderiippuvaiseksi myös terveydenhuollon rekistereihin. Päihderiippuvaiseksi määritellyltä evätään muu tarpeellinen hoito, kuten mielenterveyshoito sekä potentiaalisesti väärinkäytettävät lääkkeet kunnes päihderiippuvuus on hoidettu. Tämä johtaa mielenterveysongelmaisten jättämiseen yksin ongelmiensa kanssa, sekä lääkkeitä korvaavien stimulanttien tai opioidien hakemiseen laittomilta markkinoilta.

Keskeisin etu kannabiksen säätelemisestä erillislailla olisi se, että viranomaisten olisi huomioitava kannabikseen liittyvät erityistilanteet, kuten sairauden hoitoon pyrkivä itselääkintä tai tupakkaan liittyvä tapariippuvuus. Tämä säästäisi hoidon resursseja monipäihdeongelmaisille.

Valiokunnan tulisi selvittää sosiaali- ja terveysministeriöltä sekä muilta päihdehoidosta vastaavilta ja sitä toteuttavilta tahoilta:

- Päättykö viranomaisen määräyksestä hoitoon henkilöitä, joiden hoidontarve liittyy pelkästään kannabikseen ja on erittäin alhainen sekä vievätkö nämä hoitoonohjatut kuinka paljon paikkoja sellaisilta, jotka tarvitsevat hoitoa vakavaan monipäihdeongelmaan?
- Altistaako pelkästään kannabisrikkomuksista hoitoonohjaus tai alaikäisen päihdehoitoon sijoitus henkilön sellaisten ihmisten vaikutukselle, joilla on merkittäviä elämänhallinta-, rikoskierre- ja huumausaineongelmia?
- Millaisia esteitä päihderiippuvaiseksi toteaminen aiheuttaa muulle henkilön tarvitsemalle hoidolle?

Kokemukset muista maista

Dekriminalisoinnin selittäminen uutena ratkaisuna huumeongelmaan on harhaanjohtava, koska jo 1970-luvulla joukko Yhdysvaltojen osavaltioita ja muita valtioita dekriminalisoi huumeiden tai kannabiksen käytön, ja monissa maissa käyttöä ja pienimuotoista hallussapitoa ei ole kriminalisoitu lainkaan (esimerkiksi Espanjassa ja Tsekissä). Australiassa on kannabiksen käyttö ja pienimuotoinen hallussapito ollut *de facto* dekriminalisoitu ja eri osavaltioissa on erilaisia hallinnollisia- ja hoitovaihtoehtoja rankaisemiselle.

2000 -luvun aikana useat valtiot ovat lieventäneet kannabista koskevaa lainsäädäntöään ja osa on myös laillistanut luvanvaraisesti kannabiksen valmistuksen ja myynnin täysi-ikäisille [3]. Yhdysvalloissa laillistaminen on edennyt verkkaiseen tahtiin ja voimme olettaa että vuoteen 2025 -mennessä koko Pohjois-Amerikka on laillistanut kannabiksen. Vastakkaista kehitystä on ollut ainoastaan harvoissa köyhemmissä valtioissa, kuten Filippiineillä ja Pakistanissa.

Lainsäädännön tulokset riippuvat lainsäädännön yksityiskohtien lisäksi muista tekijöistä, joten eroavaisuuksia toteutuneissa tuloksissa myös on. Lähtökohtaisesti yksikään kannabiksen dekriminalisoineista tai laillistaneista valtioista ei toistaiseksi ole kokenut paluuta kieltolakiin kannattavaksi. Selkeimpiä hyötyjä on tarpeettoman, laajaa ihmisjoukkoa koskevan lainvalvontatarpeen poistuminen, mikä säästää viranomaisten resursseja, sekä muutokset kannabismarkkinoissa, mikä vähentää ammattimaisen rikollisuuden osuutta huumemarkkinoista.

Kannabismarkkinoiden arvo ja järjestäytynyt rikollisuus

Laittomasta toiminnasta on mahdotonta saada tarkkaa tilastotietoa, joka kertoisi huumekaupan arvon. Muiden tilastojen pohjalta voimme kuitenkin laatia osuvia mittakaava-arvioita.

Poliisi takavarikoi noin 20 000 kannabiskasvia vuodessa, mikä tekee 25 gramman tuotto-oletuksella viisi sataa kiloa. Tämä tilasto on epätarkka tuotto-oletuksen vuoksi. Siltä osin kun kasvatus on tapahtunut ammattimaisella kalustolla, takavarikoitujen kasvien todellinen tuotto olisi ollut merkittävästi tuotto-oletusta suurempi.

Tulli puolestaan paljasti kannabiksen maahantuontia yli 500 kilon osalta, josta he onnistuivat takavarikoimaan noin puolet. Viranomaisinterventioilla onnistuttiin poistamaan markkinoilta noin 750 kiloa kannabista, jonka lopullinen myyntihinta olisi ollut noin 15 miljoonaa euroa. Huomattavaa on, että alimpien välitysportaiden hinta on vain murto-osa loppukäyttäjän maksamasta hinnasta.

Kyselytutkimusten valossa noin 300 000 suomalaista käyttää vuosittain kannabista, mutta käyttörिकoksia tilastoidaan vain noin 15 000 - 30 000. Vuosittain viranomaiset onnistuvat puuttumaan ja rankaisemaan siis enintään kymmenesosaa rikoksentekeijöistä. Tuon 10% kiinnijäämistodennäköisyyden pohjalta voimme arvioida Suomen kannabismarkkinoiden arvoksi vähintään 200 miljoonaa euroa.

300 000 kansalaiseen mahtuu toki monenlaista käyttötottumusta, aina muutamista kerroista vuodessa hyvinkin säännölliseen tai lääkinnälliseen käyttöön, joten helppoa keskiarvoa minkä perusteella arvioida kokonaiskulutusta ei ole. Jos kuitenkin arvioidaan pelkästään 300 000 suomalaisen käyttävän kannabikseensa 20€ viikossa, markkinat olisivat vähintään 300 miljoonaa euroa.

Suomenkokoisen, Coloradon osavaltion kannabismarkkinoiksi arvioitiin alunperin puoli miljardia euroa, joten Suomen nykyisten kannabismarkkinoiden todellinen arvo lienee jossain 200 - 500 miljoonan euron välimaastossa. Vaikeinta on arvioida järjestäytyneen rikollisuuden osuutta kannabismarkkinoista, mutta voimme arvioida sen olevan kymmeniä miljoonia euroja vuosittain.

Mietinnössään valiokunnan tulisi selvittää kuinka suuri osuus kannabismarkkinoista on ammattimaisen rikollisuuden tuottamaa, sekä kuinka aloitteemme mukaisen pienimuotoisen kotikasvatuksen salliminen vaikuttaisi rikollisjärjestöjen huumekaupasta saamiin tuloihin.

Dekriminalisointi vähentää kannabiskauppaa ja sen haittoja

Aloitteemme mukainen dekriminalisointi vähentää huumekauppaa sekä siihen liittyviä terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia. Kokonaisuuden ymmärtämiseksi tulee ymmärtää erot huumekauppaa ruokkivan, merkittäviin voittoihin pyrkivän tuotannon ja henkilökohtaisen tarpeen täyttävän kannabiksen kasvatuksen välillä.

Kotimainen kannabiksen tuotanto voidaan jakaa karkeasti kolmeen kategoriaan: järjestäytyneen rikollisuuden tuotanto, ansiotarkoituksessa tapahtuva tuotanto ja henkilökohtaisen tarpeen täyttävä

kotikasvatus. Tuotantokategorioilla on olemassa kasvien määrän ja kasvatuskaluston laadun lisäksi muita, selkeästi tunnistettavia piirteitä.

- Järjestäytyneen rikollisuuden kannabistuotanto tapahtuu syrjäisissä paikoissa, joissa ei ole naapureita kiinteistöjen läheisyydessä ja alueilla on tyypillisesti jatkuva, vähintään tekninen vartiointi. Toiminnassa mukana olevat tahot noudattavat kurinalaisesti viestintään, asumiseen ja käyttäytymiseen liittyviä ohjeita välttääkseen paljastamasta tuotantolaitosta, eivätkä he välttämättä itse ole kannabiksen käyttäjiä. Tuotanto- ja välitysketjut ovat rahaliikenteeltään erilliset, jotta kuriirin, kauppiaan tai loppukäyttäjän kiinni jäädessä tuotantolaitos ei paljastuisi vaikka kannabiserä tai osuus tuotoista takavarikoitaisiinkin. Toiminta tähtää jatkuvuuteen ja tuottoarvio on kymmenestä useisiin kymmeneen kiloa kannabiksen kukintoa vuodessa. Korkean rikollisen ammattitaidon vuoksi poliisin intervention todennäköisyys on erittäin alhainen.
- Ansiotulokasvatus on tyypillisesti useita kymmeniä kasveja sisältävä projekti, jossa huone, autotalli tai varasto on varustettu kannabiksen kasvatusta varten. Kasvatustila sisältää useita valaisimia ja vesiviljelyjärjestelmän. Yhden kasvatuserän tuottoarvio on puolesta kilosta muutamiin kiloihin kannabiksen kukintoa. Yleensä kasvattaja itse hoitaa myynnin ensimmäiselle välitysportaalle, mikä nostaa poliisin intervention riskiä.
- Henkilökohtainen kasvatus tapahtuu tyypillisesti henkilön asuintilan komerossa tai tarkoituksenmukaisessa kasviteltassa, jossa on yksi kasvivalaisin ja tarpeellinen ilmastointijärjestelmä. Kasveja on kerralla yleensä alle kymmenen ja sadon tuottoarvio liikkuu 100 ja 500 gramman välillä. Henkilökohtaista kasvatusta tapahtuu kaikentyyppisissä asuinkiinteistöissä, mutta poliisin interventio on kannabiksen voimakkaan tuoksun vuoksi korkeinta rivi- ja kerrostaloissa, eli siellä missä naapurit todennäköisimmin havaitsevat kannabiksen tuoksun. Kotikasvatettua kannabista saatetaan välittää tai myydä eteenpäin läheisimmässä ystäväpiirissä, mutta ensisijainen syy kannabiksen luovuttamiselle eteenpäin on yleensä sosiaalinen, ei taloudellinen. Lisäksi henkilökohtaiseksi kasvatukseksi katsotaan luonnonvaloon perustuva pienimuotoinen tuotanto.

Kannabista ei juurikaan kasvateta ikkunalaudoilla, jossa ohikulkijat voivat kasvin havaita ja poliisit sen vuoksi suorittaa kotietsinnän. Suojautuakseen rangaistukselta kannabiskasveja varten yleensä investoidaan kasvatusteltaan, johon tarvitaan myös tehokas kasvivalo ja kokoonpanoon sopiva ilmanvaihto. Koska myös kannabiksen haju on voimakas ja selkeästi tunnistettavissa, kannabista kasvattava joutuu panostamaan kasvitilan hajunsuodatukseen.

Näiden investointien jälkeen kasvatustilaa on enemmän kuin henkilö oman tarpeensa täyttämiseen tarvitsisi ja kustannukset ovat yleensä nousseet 500 - 1 000 euroon. Kokonaisuus kannustaa kasvattamaan enemmän kannabista kuin henkilön oma tarve on.

Ylijäämä yleensä tarkoittaa myös sen luovuttamista eteenpäin. Koska kalustosta kertyy aloitus- sekä sähkökustannuksia, ja koska kasvatus vaatii jonkin verran työtä sekä on erittäin riskialtista, ylijäämää yleensä myydään tuttaville katukauppahintoja alemmalla hinnalla. Tämä kieltolain haitta on osa sitä liukuvaa pintaa, joka johdattaa kannabiksen kasvattajat kohti suurempaa tuotantoa ja myyntiä.

Aloitteemme pyrkii muuttamaan tilannetta siten, että yhä useampi kannabiksen säännöllisistä käyttäjistä voisi kasvattaa omaan tarpeeseensa, jolloin viljelmien koko pienenis, eikä kannustinta kannabiksen ostamiseen tai jälleenmyyntiin enää olisi. Tämä antaisi henkilölle myös laajemman kontrollin muihin kannabiksen käytön ja kasvatuksen turvallisuuteen vaikuttaviin seikkoihin. Esimerkiksi väkivaltaiset kannabisviljelmien ryöstöt loppuvat, kun potentiaalinen rikoshyöty vähenisi merkittävästi ja kieltolain aiheuttama este tehdä rikosilmoitus ryöstöistä poistuisi.

Ikkunalaudalla kannabista voi kasvattaa enintään muutamien kymmenien eurojen kustannuksilla; siihen tarvitaan vain ruukku, multaa, pieni kasvivalo ja kannabiksen siemen. Koska kasvatuksessa ei käytetä ammattimaista valaistus- tai vesiviljelmäkalustoa, kasvien kukinnontuotanto jää merkittävästi pienemmäksi kuin nykyisin takavarikoiduissa viljelmissä: yhdestä hyvinhoidetusta kasvista saa enintään muutamia kymmeniä grammoja kukintoa sen kasvatusteltassa ammattimaisella kalustolla kasvatetun, satoja grammoja tuottavan kasvin sijaan.

Esteet lääkekannabiksen hyödyntämiselle

Keskeisin syy laittoman lääkinnällisen kannabiksen käytön yleistymiselle on se, että terveydenhuollosta vastaavat viranomaiset pyrkivät ehkäisemään kannabislääkkeiden määräämistä ohjeistamalla ja painostamalla lääkäreitä. Lisäksi lääkitys maksaa useita tuhansia euroja vuodessa ja Kansaneläkelaitos säännönmukaisesti kieltäytyy lääkekorvauksesta. Potilas saa useimmin KELA:n päätöksen muutettua hallinto-oikeudessa, mutta prosessi vie aikansa.

Bedrocan -erityislupien osalta viimeisin lääkettä määräävältä lääkäriltä saamamme tieto on se, että jatkossa uusia reseptejä ei myönnetä edes niille, jotka pystyvät lääkkeen itse kustantamaan. Tämä linjaus tulee entisestään lisäämään kannabiksen kotikasvatusta lääkinnällisin perustein.

Sosiaali- ja terveysministeriöltä ja muilta terveydenhoidon asiantuntijoilta tulisi saada kattava selvitys esteistä lailliselle kannabislääkinnälle tai lääkkeen korvattavuudelle, sekä muista seikoista, joiden vuoksi yhä useampi turvautuu laittomaan itselääkintään kannabistuotteilla.

Sallimalla kannabiksen käyttö esityksemme mukaisesti henkilö voi kasvattaa valitsemaansa ja itse sopivaksi toteamaansa lääkekannabislajiketta omiin tarpeisiinsa. Tällöin heillä on mahdollisuus lääkittää sairauttaan, ilman että siitä koituu yhteiskunnalle uusia kustannuksia. Lisäksi itselääkinnän tunnustaminen mahdollistaa siihen liittyvien yksityiskohtien huomioimista viranomaistyössä ja siten opastamisen lääkinnällisten tulosten parantamiseksi sekä sen mahdollisten haittojen ehkäisemiseksi.

Laillinen kannabisyrittäjyys vähentää haittoja

Suomessa on useita yrityksiä, joiden valikoimasta löytyy kannabiksen kasvatukseen ja käyttöön soveltuvia välineitä. Alan laillisesta yrittäjyydestä ei ole tehty sellaista tutkimusta, joka kuvaisi näiden yritysten työllistävää vaikutusta tai osuutta kansantaloudesta. Alustava arviomme on, että yritykset työllistävät yhteensä noin sata ihmistä ja yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on 5 - 10 miljoonaa euroa.

Lisäksi useat suuret kauppaketjut ovat pyrkineet ottamaan myyntiin kannabiksesta tehtyjä CBD-tuotteita, kuten voiteita ja öljyjä, mikä on toistaiseksi Suomen viranomaisten toimesta estetty. Esimerkiksi kannabiksen dekriminallisoinneissa Virossa on laillista myydä CBD-tuotteita, mikä aiheuttaa omat vaikutuksensa myös rajalla. [4]

Puutarhatarvikemyymälöistä on saatavilla kasvatusteltoja, sekä valaistus-, vesiviljely- ja ilmanvaihtojärjestelmiä. Siemenkauppiat myyvät siemeniä ja erikoistuneista tupakointivälineilikkeistä löytyy muun muassa kannabiksen käyttämiseen perinteisesti yhdistettyjä vesipiippuja ja savukepapereita. Lisäksi useista yrityksistä on saatavilla myös yrttihöyrystimiä, eli vaporisaattoreita, joiden avulla välttyy polttamisen aiheuttamilta hengitystiehaitoilta, eikä tarvetta sekoittaa tupakkaa poltettavan kannabiksen joukkoon ole. Vaporisaattoreita on mm. myyty sosiaalitoimen maksusitoumuksella erityisluvalla lääkekannabista saaville henkilöille.

Huomionarvoista on myös, että kannabikseen soveltuvien käyttövälineiden saatavuus edistää haittojen vähentämistä. Vaikka kannabiksen polttaminen vesipiipusta ei olekaan suotavaa, on vähemmän haitallista tehdä se tarkoitukseen suunnitellulla välineellä kuin kotitekoisella, josta saattaa irrota myös muovia, alumiinia tai muita haitallisia aineita hengitettävän savun joukkoon.

Eriyisesti tupakoinnin ja polttamisen haittoja vähentää vaporisaattoreiden hyvä saatavuus kotimaisista yrityksistä, mutta toisinaan hankintakynnykseksi muodostuu riski sen takavarikoinnista ja siten arvonmenetyksestä. Lisäksi käytetyn vaporisaattorin hallussapito riittää todisteeksi käyttöröksestä, vaikka käytöstä olisi kulunut pitkäkin aika.

Aloitteen vireillepanijoiden puolesta,
Kotkassa 5.5.2021

Edustaja, Tapani Karvinen

Lähteet

1. Päihdepolitiikka.fi: Käyttäjän opas kieltolakiin, luku 10, Muut seuraamukset
<https://www.paihdepolitiikka.fi/muut-seuraamukset>
2. IL 18.1.2021, "Adoptiota hakenut isä järkyttyi: salaisella listalla ikivanhat rötöstelyt"
<https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/856b7379-ad16-4c01-8af1-ea8ad8d1de21>
3. Liite, Risto Mikkonen: kannabiksen sääntelyn aikajana
4. City.fi 10.7.2019, "Kevytkannabis valloittaa Eurooppaa, mutta Suomessa ollaan lähtökuopissa"
<https://www.city.fi/ilmiot/kevytkannabis+valloittaa+eurooppaa+mutta+suomessa+olla+vast+a+lahtokuopissa/12502>